

2026-06-16

Beslut

Ikano Bank AB
Box 31066
200 49 Malmö

FI dnr 23-13251

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Sveavägen 44]
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Anmärkning och sanktionsavgift

Finansinspektionens beslut (att meddelas den
17 juni 2026 kl. 8.00)

1. Finansinspektionen ger Ikano Bank AB (516406-0922) en anmärkning.
(15 kap. 1 § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse)
2. Ikano Bank AB ska betala en sanktionsavgift på 140 000 000 kronor.
(15 kap. 7 § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse)

Hur man överklagar, se *bilaga*.

Sammanfattning

Ikano Bank AB (Ikano eller banken) har tillstånd att driva bankrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Med stöd av det tillståndet erbjuder banken bland annat krediter, inlåningskonton, fakturaköp och fakturabelåning (factoring) samt upplåter lös egendom (leasing).

Finansinspektionen har bland annat undersökt hur Ikano har följt bestämmelserna om allmän riskbedömning och kundkänedom i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Undersökningen visar att banken har överträtt flera av bestämmelserna. När det gäller den allmänna riskbedömningen har Ikano inte gjort någon verklighetsanpassad, separat och fullständig bedömning av hur de produkter som banken erbjuder företagskunder kan utnyttjas för finansiering av terrorism och hur stora riskerna är för det. Banken har inte heller beaktat riskfaktorer som har en tydlig koppling till sådana företagskunder som banken har. Ikano har inte heller tagit hänsyn till information från myndigheter om risker och tillvägagångssätt för penningtvätt och finansiering av terrorism på det sätt som

ska ske i en allmän riskbedömning. På grund av dessa brister har Ikano inte heller utformat den allmänna riskbedömningen så att den har kunnat ligga till grund för bankens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Finansinspektionen konstaterar vidare att Ikano inte heller har vidtagit de skärpta kundkännedomsgärder som var nödvändiga för att få tillräcklig kunskap om kunder som var förknippade med hög risk för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Det saknas skäl att avstå från att ingripa mot Ikano. Överträdelsena är inte så allvarliga att det finns anledning att överväga att återkalla bankens tillstånd eller att meddela banken en varning. Finansinspektionen ger därför Ikano en anmärkning, som för att vara tillräckligt ingripande ska förenas med en sanktionsavgift på 140 miljoner kronor.

1 Bakgrund

1.1 Om Ikano Bank AB

Ikano Bank AB (Ikano eller banken) har tillstånd att driva bankrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF).

Bankens verksamhet är uppdelad inom affärsområdena Privat, Säljfinans och Företag. Inom affärsområdet Privat tillhandahåller banken bland annat krediter och inlåningskonton (sparkonton) till privatkunder (fysiska personer). Inom området Säljfinans, som riktar sig till handlare inom detaljhandeln, erbjuder banken bland annat krediter till handlarnas slutkunder. Inom affärsområdet Företag erbjuder banken bland annat fakturaköp och fakturabelåning (factoring) samt upplåter lös egendom (leasing) till företagskunder.

Under undersökningsperioden (se avsnitt 1.2) hade Ikano cirka 17 500 företagskunder som var juridiska personer.¹

Ikano har sin huvudsakliga verksamhet i Sverige, men är även verksam i ett antal andra länder, såväl inom som utanför EES. Banken har filialer i Finland, Norge, Danmark, Tyskland, Polen, Storbritannien och Österrike.

Ikano är ett dotterbolag till IFS Holding AB, som i sin tur är ett dotterbolag till Ingka Holding B.V. med säte i Nederländerna. Ingka Holding B.V. är det yttersta moderföretaget för Ingka-koncernen. Ikanos omsättning för räkenskapsåret 2025 var cirka 7 220 miljoner kronor.

¹ Antalet kunder den 31 december 2022.

1.2 Ärendet

I maj 2023 inledde Finansinspektionen en undersökning av Ikano för att granska hur banken har följt bland annat bestämmelserna om allmän riskbedömning och kundkännedom i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen). Undersökningen avgränsades till den verksamhet som riktar sig till kunder som är juridiska personer.

Undersökningen avser perioden 30 april 2022–1 maj 2023 (undersökningsperioden).

I undersökningen har Finansinspektionen bland annat begärt in och granskat den allmänna riskbedömning² som gällde under undersökningsperioden. Inspektionen har även granskat kundakter som avser 70 företagskunder (juridiska personer) som banken bedömde var förknippade med antingen medelhög eller hög risk för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Finansinspektionen har därutöver tagit del av de uppgifter som Ikano har lämnat skriftligen, bland annat i yttranden över inspektionens iakttagelser, preliminära bedömningar och övervägande om att ingripa mot banken. Inspektionen har även tagit del av uppgifter som Ikano har lämnat muntligen i samband med ett platsbesök hos banken.

Bristerna som framgår av detta beslut är sådana som har uppmärksammats i undersökningen och som gör att Finansinspektionen nu ingriper mot banken. Vad som i övrigt har kommit fram i undersökningen motiverar ingen åtgärd från inspektionens sida.

2 Utgångspunkter

2.1 Allmänt om penningtvättsregelverket

Penningtvätt är en brottslig verksamhet, som bland annat innebär att företag utnyttjas för att göra illegala vinster tillgängliga för konsumtion och placeringar. Vid ekonomisk brottslighet, liksom vid annan brottslighet som begås för att uppnå ekonomisk vinst, är penningtvätt ofta en förutsättning för att dölja brottsvinster.

Finansiering av terrorism innebär att pengar eller annan egendom samlas in, tas emot eller tillhandahålls för att ekonomiskt stödja terrorism (se definitionen i 1 kap. 7 § penningtvättslagen). Vid finansiering av terrorism är syftet, till skillnad från vid penningtvätt, att vidta åtgärder för att dölja att pengarna ska

² Local AML/CTF Risk Assessment for Ikano Bank Sweden med bilagan ”Risk Assessment Matrix”, som fastställdes den 7 mars 2022.

användas till brott eller brottslig verksamhet. Det är därför vanligt att pengar eller annan egendom som används för att finansiera terrorism är legalt intjänade.

Penningtvättsregelverket syftar till att förhindra att verksamhetsutövare, till exempel banker, utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Regelverket utgår från ett riskbaserat förhållningssätt, vilket innebär att en verksamhetsutövare ska vidta åtgärder som står i proportion till de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som den är exponerad för.

Verksamhetsutövaren ska göra en så kallad allmän riskbedömning för att bedöma hur de produkter och tjänster som verksamhetsutövaren tillhandahåller kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism, samt hur stor risken är för att det sker. Det innebär att verksamhetsutövaren ska identifiera, förstå och bedöma riskerna för att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Den bedömningen har en central betydelse för verksamhetsutövarens arbete med att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, eftersom den allmänna riskbedömningen ska ligga till grund för verksamhetsutövarens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder.

Verksamhetsutövaren ska även bedöma den risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som en viss kund är förknippad med (kundens riskprofil). Den bedömningen ska utgå från den allmänna riskbedömningen och företagets kännedom om kunden, och ligger i sin tur till grund för företagets bedömning av hur omfattande kundkännedomsåtgärder som måste vidtas.

En verksamhetsutövare får inte etablera en affärsförbindelse, eller utföra en enstaka transaktion, om den inte har tillräcklig kännedom om kunden för att bland annat kunna hantera den risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen. Verksamhetsutövaren behöver också kunna bedöma kundens aktiviteter och transaktioner. Vad som är tillräcklig kundkännedom i detta avseende avgörs bland annat av den risk som kan förknippas med kundrelationen.

En verksamhetsutövares arbete med att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism består bland annat av dessa samverkande åtgärder. Eftersom de olika momenten är så nära kopplade till varandra riskerar en brist i någon del av arbetet att orsaka brister även i andra delar, vilket ytterligare försämrar verksamhetsutövarens möjligheter att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism.

2.2 Risken för att Ikanos verksamhet utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism

Risken för penningtvätt i banksektorn bedöms vara betydande, eftersom banker står för den grundläggande finansiella infrastrukturen.³ I takt med att större banker har förbättrat sitt förebyggande arbete, finns det indikationer på att kriminella söker sig till mindre och mellanstora banker. Samtidigt har de mindre bankerna ofta ett tjänsteutbud som är snarlikt storbankernas och som innebär likartade risker. Enligt Finansinspektionen riskerar därför de risker som tidigare har centrerats kring storbankerna att förskjutas till mindre aktörer.⁴ Banksektorn tillhör också de sektorer där det bedöms vara störst risk för finansiering av terrorism.⁵

Företag och andra juridiska personer kan driva verksamheter eller ha ägar- eller kontrollstrukturer som är komplexa, vilket kan göra det svårare att identifiera verkliga huvudmän. Risken för att juridiska personer används som brottsverktyg i mer avancerade och systematiska penningtvättsupplägg är därför stor.⁶

Mot bakgrund av att Icano verkar inom banksektorn och genom sina produkter är exponerad mot juridiska personer, bedömer Finansinspektionen att risken för att verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism är förhöjd. Detta medför att banken – med hänsyn till penningtvättslagens krav på ett riskbaserat förhållningssätt – är skyldig att vidta tillräckligt omfattande åtgärder för att kunna hantera den risken.

3 Finansinspektionens iakttagelser och bedömningar

3.1 Allmän riskbedömning

3.1.1 Tillämpliga bestämmelser

Det framgår av 2 kap. 1 § första stycket penningtvättslagen att en verksamhetsutövare ska bedöma hur de produkter och tjänster som tillhandahålls i verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och hur stor risken är för att detta sker (allmän riskbedömning). Av andra stycket samma paragraf framgår vidare att verksamhetsutövaren vid den allmänna risk-

³ Samordningsfunktionen för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2020/2021, s. 26.

⁴ Finansinspektionen, Prioriterade risker inom penningtvätt och finansiering av terrorism, s. 4.

⁵ Samordningsfunktionen för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2020/2021, s. 7.

⁶ Ibid s. 31 och Ekobrottsmyndighetens lägesbild om ekonomisk brottslighet i Sverige 2020, s. 22, och Myndighetsgemensam lägesbild – Organiserad brottslighet 2023, s. 9.

bedömningen särskilt ska beakta vilka slags produkter och tjänster som den tillhandahåller, vilka kunder den har, vilka distributionskanaler den använder samt vilka geografiska riskfaktorer som finns. Hänsyn ska också tas till uppgifter som kommer fram vid verksamhetsutövarens rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner, liksom till information om tillvägagångssätt för penningtvätt och finansiering av terrorism samt andra relevanta uppgifter som myndigheter lämnar.

Det följer av 2 kap. 2 § första stycket penningtvättslagen att omfattningen av den allmänna riskbedömningen ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och art samt de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan antas finnas. Riskbedömningen ska utformas så att den kan ligga till grund för verksamhetsutövarens rutiner, riktlinjer samt övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

3.1.2 Ikano har inte bedömt riskerna för att produkterna kan utnyttjas för finansiering av terrorism

Ikanos allmänna riskbedömning bestod under undersökningsperioden av ett huvuddokument med en tillhörande bilaga (fortsättningsvis huvuddokumentet och produktriskmatrisen).

Det framgår av huvuddokumentet att Ikano under den aktuella perioden tillhandahöll produkter inom produktgrupperna leasing⁷, factoring⁸ och Ikea företagskonto/butikskort⁹ till företag (företagsprodukterna). I huvuddokumentet står det att insamlingsverksamhet, insiderpersoner (insiders), fintech samt branschrisker generellt kan vara relevanta riskfaktorer när det gäller finansiering av terrorism. Det beskrivs dock inte på vilket sätt dessa riskfaktorer är relevanta för de produkter som banken tillhandahåller.

I huvuddokumentet redovisar Ikano också sju produktriskfaktorer som, enligt banken, kan påverka risken för att bankens produkter kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Det rör sig om hel- och delbetalningar (amorteringar), förtidsbetalning, transitkonton, frekventa byten av bankkonton, inledande högre leasingavgift, osanna fakturor och tillgänglig finansiering (lån och krediter). Banken har konstaterat att ingen av de sju riskfaktorerna är relevant (N/A¹⁰) när det gäller risken för att företagsprodukterna kan utnyttjas för finansiering av terrorism.

I produktriskmatrisen lyfter banken 16 andra riskfaktorer än de som nämns i huvuddokumentet som kan påverka risken för penningtvätt och finansiering av terrorism. Det är riskfaktorer som är förknippade med produkternas egenskaper (bland annat transaktioner), geografi, distributionskanaler och kunder. Banken

⁷ Leasing, Rental, Hire purchase.

⁸ Factoring, American factoring with recourse, American factoring without recourse.

⁹ Store card, Store cards Corporate.

¹⁰ Not applicable.

har också bestämt en samlad riskpoäng (0–3 poäng) som visar hur mycket varje riskfaktor påverkar risken för att bankens produkter kan utnyttjas för såväl penningtvätt som finansiering av terrorism. Det finns alltså inte någon separat bedömning av om och, i sådana fall i vilken utsträckning, varje riskfaktor påverkar risken för att produkterna kan utnyttjas för just finansiering av terrorism. Ikano har inte heller angett om det har hänt att bankens företagsprodukter har utnyttjats för det syftet.

Ikano anför i huvudsak följande. I den allmänna riskbedömningen skiljer banken tydligt och strukturerat på hur bankens produkter och tjänster kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism, samt hur stor den risken är. Ikano menar att informations- och kunskapsläget om risker för finansiering av terrorism var begränsat i samhället när banken tog fram sin allmänna riskbedömning. Ikano anser att det därför inte är rimligt att kräva att banken skulle ha gjort en mer detaljerad bedömning av riskfaktorer för finansiering av terrorism. I den allmänna riskbedömningen tar Ikano bara upp risker som är relevanta för banken och beskriver också på flera ställen varför de är det. Ikano anser att banken har bedömt hur stora riskerna är på ett korrekt sätt, och menar att penningtvättsregelverket inte innehåller några detaljerade krav på hur riskernas storlek ska avgöras och presenteras.

Finansinspektionen gör följande bedömning.

Genom den allmänna riskbedömningen ska en verksamhetsutövare bedöma hur de produkter och tjänster som tillhandahålls i den egna verksamheten kan utnyttjas *dels* för penningtvätt, *dels* för finansiering av terrorism, samt hur stor risken är för att detta sker. För att verksamhetsutövare ska kunna göra dessa bedömningar krävs att de sätter sig in i och förstår skillnaderna mellan penningtvätt och finansiering av terrorism och de olika tillvägagångssätten för dem. Som framgår av avsnitt 2.1 har penningtvätt och finansiering av terrorism olika syften. Syftet vid finansiering av terrorism är, till skillnad från vid penningtvätt, att vidta åtgärder för att dölja att pengarna ska användas till brott eller brottslig verksamhet. Pengar eller annan egendom som används för att finansiera terrorism är därför ofta legalt intjänade.

Vid den allmänna riskbedömningen ska verksamhetsutövaren särskilt beakta bland annat vilka produkter och tjänster som den tillhandahåller, samt vilka egenskaper och sårbarheter som dessa har. För att vara relevant och tillförlitlig ska en riskbedömning så långt möjligt vara baserad på verkliga sårbarheter och risker. Även kvantitativ data som visar att finansiering av terrorism genom ett visst förfarande – eller med en viss typ av tjänst eller produkt – är vanligt förekommande är viktigt för att riskanalysen ska vara verklighetsanpassad och relevant (prop. 2016/17:173 s. 208 och 510.)

Som anges ovan har Ikano i huvuddokumentet redogjort för vissa riskfaktorer, men inte angett på vilket sätt de är relevanta för de företagsprodukter som banken tillhandahåller. Banken har vidare redovisat sju produktriskfaktorer och bedömt att de inte är relevanta när det gäller risken för att företagsprodukterna

kan utnyttjas för finansiering av terrorism. Av de riskfaktorer som Ikano har identifierat i den allmänna riskbedömningen, är det alltså endast de som nämns i produktriskmatrisen som banken över huvud taget anser är relevanta för bedömningen av om bolagets produkter – däribland företagsprodukterna – kan utnyttjas för finansiering av terrorism. Samma riskfaktorer har banken även beaktat vid bedömningen av om produkterna kan utnyttjas för penningtvätt.

Finansinspektionen konstaterar att både de riskfaktorer som tas upp i huvuddokumentet och de som nämns i produktriskmatrisen är generella. De saknar tydlig koppling till de olika egenskaper och sårbarheter som bankens produkter har, till exempel leasing och factoring.

Det kan vidare konstateras att Ikano i produktriskmatrisen har satt en riskpoäng som visar hur mycket varje riskfaktor påverkar risken för att bankens produkter kan utnyttjas för både penningtvätt och finansiering av terrorism. Banken har alltså gjort en samlad bedömning av hur stor risk för penningtvätt *och* finansiering av terrorism som är förknippad med varje riskfaktor. Ikano har dock inte bedömt hur varje riskfaktor påverkar risken för att bankens egna produkter, med hänsyn till deras särskilda egenskaper och sårbarheter, kan utnyttjas för *just* finansiering av terrorism och hur stor den risken är.

Ikano menar att det inte kan ställas krav på alltför detaljerade riskfaktorer med hänvisning till att det, enligt banken, endast fanns begränsad information och kunskap om sådana risker när den allmänna riskbedömningen togs fram. Finansinspektionen delar inte den uppfattningen, utan konstaterar att en verksamhetsutövares skyldighet att bedöma riskerna för finansiering av terrorism inte på något sätt var ny när banken tog fram den allmänna riskbedömningen som gällde under undersökningsperioden. Skyldigheten infördes redan 2009 i samband med att det tredje penningtvättsdirektivet¹¹ genomfördes i svensk rätt (se 5 kap. 1 § lagen [2009:62] om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism). Ikano är dessutom skyldig att vidta tillräckligt omfattande åtgärder för att hantera den förhöjda risk för finansiering av terrorism som verksamheten är förknippad med (se avsnitt 2.2). Vad Ikano anför påverkar därför inte bankens skyldighet att göra en verklighetsanpassad bedömning av risken för att verksamheten kan utnyttjas för detta syfte.

Sammanfattningsvis kan inspektionen alltså konstatera att Ikano inte har beaktat riskfaktorer med tydlig koppling till bankens egen verksamhet, det vill säga verkliga risker och sårbarheter. Ikano har inte heller gjort någon separat och fullständig bedömning av riskerna för att produkterna ska utnyttjas för finansiering av terrorism på det sätt som ska ske i en allmän riskbedömning. Banken har därmed inte uppfyllt kraven i 2 kap. 1 § penningtvättslagen.

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism.

3.1.3 Ikano har inte beaktat riskerna som är förknippade bankens kunder

I den allmänna riskbedömningen lyfter Ikano olika kundriskfaktorer som till exempel kunder med styrelsemålvakter, kunder inom vissa högriskbranscher, kunder som är föremål för sanktioner och kunder som frekvent byter kontonummer. Det finns dock ingen tydlig koppling mellan de kundriskfaktorer som tas upp och de typer av företagskunder som banken faktiskt har. Banken har till exempel inte beaktat vilka typer av kunder som använder bankens factoring- och leasingprodukter, trots att dessa kunder stod för cirka 44 procent av bankens omsättning under 2021.

Ikano framhåller att banken har identifierat kundriskfaktorer, till exempel förknippade med branscher eller personer i politiskt utsatt ställning, men håller med om att tydligare riskfaktorer hade kunnat identifieras.

Finansinspektionen gör följande bedömning.

I en allmän riskbedömning ska verksamhetsutövaren beakta de riskfaktorer som kan förknippas med de typer av kunder som verksamhetsutövaren har. Verksamhetsutövaren ska också beakta hur riskfaktorerna påverkar riskerna för att dess produkter och tjänster kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism, samt hur stor risken är för att det sker. Med kundriskfaktorer avses bland annat sådana omständigheter som ska beaktas vid kundriskklassificeringen enligt 2 kap. 4 och 5 §§ penningtvättslagen.

För att den allmänna riskbedömningen ska vara relevant och verklighetsanpassad är det avgörande att verksamhetsutövaren vid bedömningen beaktar de riskfaktorer som verksamheten faktiskt är utsatt för. Detta är också en förutsättning för att den allmänna riskbedömningen ska kunna fylla sitt syfte och ha den betydelse som den ska ha enligt penningtvättslagen.

Ikano behandlar vissa kundriskfaktorer i sin allmänna riskbedömning, till exempel kunder med styrelsemålvakter (se ovan). Det framgår dock inte att de kundriskfaktorer som tas upp är relevanta för de kunder som banken har.

Enligt Finansinspektionens bedömning har Ikano varken identifierat eller beaktat riskfaktorer som är förknippade med de kundtyper som banken faktiskt har, inte ens med sådana kunder som använder bankens factoring- och leasingprodukter och som genererade nästan hälften av bankens omsättning under 2021. Ikano har därmed inte heller gjort en verklighetsbaserad bedömning av hur riskerna som kan förknippas med bankens kunder, kan påverka riskerna för att bolagets produkter och tjänster kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism, samt hur stor risken är för att det sker. Finansinspektionen bedömer därmed att Ikano inte heller i detta avseende har uppfyllt kraven i 2 kap. 1 § penningtvättslagen.

3.1.4 Ikano har inte tagit hänsyn till information från myndigheter

I den allmänna riskbedömningen anger Ikano att banken har tagit hänsyn till viss information från myndigheter. Det anges till exempel att banken har beaktat Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2020/2021 (den nationella riskbedömningen) samt Myndighetsgemensam lägesbild organiserad brottslighet 2021 vid identifieringen av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i verksamheten.

I den nationella riskbedömningen finns information om att osanna fakturor och insättningar av kontanter på konto kan ingå som ett led i penningtvättsupplägg. I den allmänna riskbedömningen tar Ikano upp risker och tillvägagångssätt som är förknippade med osanna fakturor och insättningar av kontanter, samt förklarar även i någon mån varför dessa är relevanta för bankens verksamhet.

I den information från myndigheter som Ikano hänvisar till, beskrivs bland annat hur insamlingsverksamhet och målvakter i bolagsstyrelser kan användas vid penningtvätt och finansiering av terrorism, samt vissa tillvägagångssätt vid förbrott till penningtvättsbrott, som skattebrott. I den allmänna riskbedömningen tar banken upp dessa risker och tillvägagångssätt, men beskriver inte om eller hur den egna verksamheten kan påverkas av dessa.

Ikano anför i huvudsak följande. Den allmänna riskbedömningen innehåller flera verkliga risker och sårbarheter som har identifierats i myndighetsrapporter, som till exempel osanna fakturor, tredjepartinbetalningar, målvakter i bolag, insamlingsverksamhet och skatterelaterad brottslighet.

Finansinspektionen gör följande bedömning.

Den viktigaste informationen om sårbarheter och risker är sådan som har sammanställts och analyserats av de myndigheter som har ansvar för att utreda och beivra penningtvättsbrott och finansiering av terrorism. Den information om kända tillvägagångssätt, kvantitativ data och andra uppgifter med relevans för bedömningen som myndigheterna tillhandahåller ska således beaktas av en verksamhetsutövare (prop. 2016/17:173 s. 510 f.). Verksamhetsutövaren förutsätts ta till sig och omsätta den information som tillhandahålls av myndigheterna i sin allmänna riskbedömning. Verksamhetsutövaren är alltså skyldig att beakta sådan information som lämnas till den i detta syfte (samma prop. s. 209).

Det framgår av den allmänna riskbedömningen att Ikano i viss mån har tagit till sig och omsatt informationen om risker och tillvägagångssätt som är förknippade med osanna fakturor och insättningar av kontanter som finns i den nationella riskbedömningen.

Ikano har däremot bara i generella ordalag nämnt andra risker och tillvägagångssätt som tas upp i den nationella riskbedömningen och i övrig information från myndigheter som banken har hänvisat till. Banken har till

exempel inte analyserat hur insamlingsverksamhet, styrelsemålvakter och tillvägagångssätt vid skattebrott kan bidra till att den egna verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Banken har därmed inte omsatt den informationen på det sätt som förutsätts i en allmän riskbedömning. Ikano har därför inte heller i denna del uppfyllt kraven 2 kap. 1 § penningtvättslagen.

3.1.5 Den allmänna riskbedömningen har inte kunnat ligga till grund för bankens övriga åtgärder

Som framgår av föregående avsnitt (3.1.2–3.1.4) har Ikano inte gjort någon verklighetsanpassad, separat och fullständig bedömning av hur företagsprodukterna kan utnyttjas för finansiering av terrorism och hur stor risken är för det. Banken har inte beaktat sådana kundriskfaktorer som har tydlig koppling till de företagskunder som banken faktiskt har, inte ens när det gäller sådana kunder som genererade nästan hälften av omsättningen under 2021. Ikano har inte heller tagit hänsyn till information från myndigheter på det sätt som ska ske i en allmän riskbedömning.

Ikano anför i huvudsak följande. Genom den allmänna riskbedömningen och de åtgärder som Ikano har vidtagit anser banken att den har visat att den allmänna riskbedömningen kan ligga till grund för bankens interna rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. I den allmänna riskbedömningen tas till exempel flera kundriskfaktorer upp som ligger till grund för kundriskklassificeringen. Den allmänna riskbedömningen inkluderar även en bilaga med risknivåer för olika länder, som har legat till grund för bankens kundriskklassificeringsmodell. Den allmänna riskbedömningen innehåller dessutom en beskrivning av alla identifierade risker och de riskreducerande åtgärder som har vidtagits, saknas eller är bristfälliga. Den allmänna riskbedömningen har alltså legat till grund för bankens rutiner och riktlinjer och övriga åtgärder.

Finansinspektionen gör följande bedömning.

Den allmänna riskbedömningen är av stor vikt för de flesta åtgärder i penningtvättslagen, bland annat när det gäller riskbedömningen av kunder, som i sin tur styr omfattningen av åtgärderna för kundkännedom (2 kap. 2 § penningtvättslagen och prop. 2016/17:173 s. 511). Det är avgörande att sådana riskfaktorer som har en konkret koppling till verksamheten beaktas för att riskbedömningen ska vara relevant och verklighetsanpassad samt fylla sitt syfte och få den betydelse som den ska ha enligt penningtvättslagen.

Enligt Finansinspektionen finns det – med hänsyn till verksamhetens art och riskerna i den – skäl att ställa särskilda krav på den allmänna riskbedömningens utformning. Finansinspektionen har konstaterat flera inte obetydliga brister i bedömningen. Enligt inspektionen är bristerna sådana att riskbedömningen inte kan anses ha utformats så att den har kunnat ligga till grund för övriga åtgärder

mot penningtvätt och finansiering av terrorism på det sätt som avses enligt 2 kap. 2 § penningtvättslagen. Vad Ikano anför ändrar inte Finansinspektionens bedömning.

3.2 Brister i bankens åtgärder för kundkännedom

3.2.1 Tillämpliga bestämmelser

Det följer av 3 kap. 12 § första stycket penningtvättslagen att en verksamhetsutövare ska hämta in information om affärsförbindelsens syfte och art. Av andra stycket framgår det vidare att informationen ska ligga till grund för en bedömning av vilka aktiviteter och transaktioner som kunden kan förväntas vidta och genomföra inom ramen för affärsförbindelsen, och kundens riskprofil.

Enligt 3 kap. 14 § penningtvättslagen ska åtgärder för kontroll, bedömning och utredning enligt 3 kap. 7, 8 och 10–13 §§ samma lag utföras i den omfattning det behövs med hänsyn till kundens riskprofil och övriga omständigheter.

Slutligen framgår det av 3 kap. 16 § penningtvättslagen att om risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen bedöms som hög, ska särskilt omfattande kontroller, bedömningar och utredningar enligt 7, 8 och 10–13 §§ samma kapitel göras. Av andra stycket framgår det även att åtgärderna i så fall ska kompletteras med de ytterligare åtgärder som krävs för att motverka den höga risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Sådana åtgärder kan avse inhämtande av ytterligare information om kundens affärsverksamhet eller ekonomiska situation och uppgifter om varifrån kundens ekonomiska medel kommer.

3.2.2 Ikano har inte vidtagit skärpta kundkännedomsåtgärder

Ikano har bedömt att 32¹² av de 70 företagskunderna som omfattas av Finansinspektionens granskning var förknippade med hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism under hela eller delar av undersökningsperioden.

Av kundakter som avser 15¹³ av de 32 högrisk kunderna (samtliga 15 kunder är aktiebolag) framgår att Ikano vidtog bland annat följande kundkännedomsåtgärder. Banken hämtade in uppgifter från aktieböckerna när det gäller 5 av kunderna. När det gäller 10 av kunderna hämtade Ikano in årsredovisningar eller kreditupplysningar vilket gav banken fördjupad information om kundernas ekonomiska situation. Banken gjorde även så kallade negativa mediabevakningar på 9 av kunderna för att utreda om företagen, deras företrädare eller verkliga huvudmän förekom i till exempel brottsliga sammanhang.

¹² Kundakt 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 59, 60, 64, 65, 67, 68, 79, 81, 83, 84, 85, 88, 89, 100, 104, 106, 107, 108, 109, 115, 116, 119, 120, 122 och 136.

¹³ Kundakt 52, 65, 83, 85, 88, 104, 106, 107, 108, 109, 115, 116, 119, 120 och 122.

Banken har inte utrett närmare varifrån någon av de 15 kundernas pengar kom. Av kundakterna framgår till exempel att en av kunderna¹⁴ hade en verklig huvudman som var familjemedlem till en person i en politiskt utsatt ställning. Det var också anledningen till att banken bedömde att risken med kundrelationen var hög. Under undersökningsperioden genomförde kunden betalningar som uppgick till drygt 20 miljoner kronor. Trots det hämtade banken inte in någon ytterligare information om varifrån kundens pengar kom.

En annan av de 15 kunderna¹⁵, som var verksam inom transport- och byggbranschen, hyrde en lastbil och en kran. Affärsförbindelsen med kunden hade pågått sedan 2019 och i december 2022 bedömde Ikano att kunden var förknippad med hög risk för penningtvätt och finansiering av terrorism. Med anledning av det vidtog Ikano skärpta kundkännedomåtgärder och begärde in information från kunden om bland annat hur leasingobjekten användes, antalet anställda, omsättningen och varifrån kundens pengar kom. I januari och februari 2023 lämnade kunden viss information till banken. På frågan om varifrån kundens pengar kom svarade kunden bara "försäljning av verksamheten". Banken begärde inte att kunden skulle förtydliga sitt svar. Den 22 februari 2023 rapporterade Ikano misstänkta aktiviteter till Polismyndigheten. Banken hade nämligen uppmärksammat omständigheter som kunde tyda på att det fanns målvakter i bolagets styrelse och bedömde att det fanns skälig grund att misstänka penningtvätt. Affärsförbindelsen fortlöpte och kunden fortsatte att göra inbetalningar till banken. Ikano vidtog dock inga ytterligare kundkännedomåtgärder för att få fördjupad kunskap om varifrån kundens pengar kom.

Ikano anför i huvudsak följande. Skärpta kundkännedomåtgärder har vidtagits, men banken medger att dokumentationen hade kunnat vara tydligare. Kundkännedomprocessen har pågått under hela undersökningsperioden och majoriteten av dessa kunder har varit med i processen. Kunderna har lämnat viss information, men utelämnat annan. Efter att kunderna hade fått möjlighet att svara och banken hade slutfört utredningarna beslutade banken att rapportera 11 av de 15 kunderna till Finanspolisen. Ikano uppger att banken därefter antingen avslutade affärsförbindelserna eller begränsade dem. Enligt Ikano har dessa kunder endast använt bankens leasingprodukt och de enda transaktioner som har förekommit är löpande betalningar enligt redan ingångna leasingavtal. Ikano menar att det faktum att banken har avslutat affärsförbindelser på grund av otillräcklig kundkännedom är ett bevis på att banken har identifierat, rapporterat och reducerat riskerna för penningtvätt. Banken har därmed uppfyllt syftet med penningtvättslagen. Ikano konstaterar vidare att 7 av de 15 kunderna är kopplade till en och samma leasingpartner. Dessa ärenden rör samma händelseförlopp och banken har därför hanterat dem gemensamt. Antalet ärenden ger därför inte en rättvisande bild av systematiken och omfattningen av de eventuella bristerna, anser Ikano.

Finansinspektionen gör följande bedömning.

¹⁴ Kundakt 65.

¹⁵ Kundakt 108.

Skärpta kundkännedomsåtgärder kompletterar de grundläggande kundkännedomsåtgärder som anges i 3 kap. 7, 8 och 10–13 §§ penningtvättslagen, och behövs för att motverka hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Att hämta in ytterligare information om kundens affärsverksamhet eller ekonomiska situation, och uppgifter om varifrån kundens pengar kommer, är exempel på sådana åtgärder som en verksamhetsutövare normalt bör vidta vid hög risk. Åtgärderna syftar till att öka kunskapen om kunden och möjliggöra mer välgrundade bedömningar av de transaktioner som kunden genomför. Om andra åtgärder än de exemplifierade krävs för att i tillräcklig utsträckning lära känna kunden, samt förstå och kunna bedöma kundens beteende, ska sådana åtgärder vidtas (prop. 2016/17:73 s. 529).

Att hämta in ytterligare uppgifter om varifrån kundernas pengar kommer är alltså en sådan skärpt kundkännedomsåtgärd som normalt bör vidtas. Undersökningen visar också att det fanns omständigheter som gjorde den åtgärden nödvändig för att få tillräckligt underlag för att göra välgrundade bedömningar av de 15 kundernas betalningar till banken. Det framgår tydligt av de fall som har redovisats ovan. Bankens skyldighet att vidta sådana kundkännedomsåtgärder gällde varje kund. Det saknar alltså betydelse att vissa av dem hade koppling till samma leasingpartner.

Ikano menar att banken har vidtagit vissa skärpta kundkännedomsåtgärder, men att dessa inte har dokumenterats tillräckligt.

Verksamhetsutövare är skyldiga att i fem år bevara underlag som visar vilka kundkännedomsåtgärder som har vidtagits. Om en affärsförbindelse har ingåtts – som i dessa fall – räknas tiden från det att affärsförbindelsen upphör (5 kap. 3 § penningtvättslagen). Kravet finns bland annat för att en tillsynsmyndighet ska kunna förebygga penningtvätt och finansiering av terrorism (prop. 2016/17:173 s. 314 ff.). Det gör myndigheten bland annat genom att i tillsynen kontrollera att verksamhetsutövaren vidtar de åtgärder som regelverket kräver. Vid bedömningen av vilka åtgärder som verksamhetsutövaren har vidtagit ska tillsynsmyndigheten därför utgå från de uppgifter som finns dokumenterade och som kan kontrolleras.

Utifrån den dokumentation som finns i kundakterna som gäller de 15 högrisk kunderna kan det konstateras att banken i vissa fall har hämtat in knapphändig information om varifrån kundernas pengar kommer, och i andra fall inte har hämtat in någon sådan information alls. Mot bakgrund av det och då Ikano endast har lämnat mycket vaga uppgifter om att banken har vidtagit skärpta kundkännedomsåtgärder som inte har dokumenterats, får det anses utrett att Ikano faktiskt inte har hämtat in närmare information om varifrån kundernas pengar kommer. Banken har därmed inte heller haft tillräckligt underlag att göra välgrundade bedömningar av kundernas betalningar till banken.

Ikano påpekar också att banken har vidtagit andra åtgärder när det gäller vissa av de 15 högrisk kunderna, som att begränsa eller avsluta affärsförbindelser och rapportera till Finanspolisen. Att Ikano har vidtagit sådana åtgärder påverkar

dock inte bankens skyldighet att vidta skärpta kundkännedomsåtgärder när det gäller dessa kunder. Finansinspektionen bedömer därmed att Ikano inte har uppfyllt kraven enligt 3 kap. 16 § penningtvättslagen.

4 Överväganden om ingripande

4.1 Ikanos inställning

Ikano anför i huvudsak följande.

Ikano hävdar att banken driver ett systematiskt och riskanpassat förbättringsarbete som ständigt utvecklas över tid i takt med att metoderna för att tvätta pengar och finansiera terrorism förfinas, och i takt med att rekommendationerna från myndigheterna utvecklas och rättsutvecklingen går framåt.

Enligt Ikano har banken omgående vidtagit åtgärder för att hantera brister så snart de har påtalats av Finansinspektionen. Redan under 2022 inrättade Ikano ett åtgärdsprogram för att förbättra bland annat bankens allmänna riskbedömning och kundkännedomsåtgärder. Sedan 2023 innehåller den allmänna riskbedömningen väsentligt mer information om till exempel finansiering av terrorism, och respektive produkt värderas nu utifrån ett penningtväts- och terrorismfinansieringsperspektiv. Under 2023 införde Ikano också bland annat en ny mall för dokumentation av kundkännedomsåtgärder. Banken framhåller att den också har arbetat med att förbättra rutiner och riktlinjer för hur omfattande dokumentationen ska vara. Banken har dessutom genomfört kvalitetskontroller av kundkännedomsåtgärder samt utbildat personal när det gäller sådana åtgärder.

De brister som Finansinspektionen har identifierat har, enligt Ikano, inte inneburit ett hot mot den finansiella stabiliteten i banken eller för samhället i stort. Ingen skada har uppstått för bankens kunder, leverantörer eller någon annan. Utredningen har avsett en begränsad del av bankens verksamhet och har inte visat några systematiska brister. Bristerna har inte heller varit långvariga, eftersom banken har vidtagit rättelse. Enligt Ikano bör Finansinspektionen därför kunna avstå från att ingripa. Banken anser att bristerna i varje fall inte är så allvarliga att det finns skäl att återkalla Ikanos tillstånd. Finansinspektionen har inte tidigare ingripit mot banken på grund av att den inte har följt penningtvätsregelverket eller något annat regelverk. Ikano framhåller att banken under hela tillsynsprocessen har ansträngt sig för att samarbetet med Finansinspektionen ska vara gott och konstruktivt och för att i möjligaste mån underlätta utredningen. Banken har dessutom agerat skyndsamt och verkningsfullt för att få överträdelserna att upphöra. Handläggningen av ärendet har pågått i drygt två och ett halvt år och de brister som Finansinspektionen överväger att meddela sanktion för ligger flera år tillbaka i tiden. Ikano anser att allt detta bör beaktas i

förmildrande riktning. Ett eventuellt ingripande bör därför stanna vid ett föreläggande om att åtgärda eventuella brister, eller vid en anmärkning.

Ikano är sedan den 17 oktober 2024 ett helägt dotterbolag till det nederländska bolaget Ingka Holding B.V. Det är bara Ikano som driver bankverksamhet i koncernen. Enligt gällande rätt är det koncernens omsättning som ska ligga till grund för en eventuell beräkning av en sanktionsavgift. Vid beräkningen av koncernens omsättning ska dock endast de intäktsposter som motsvarar omsättningen enligt de redovisningsregler som gäller för banken, ligga till grund för beräkningen av koncernens omsättning. Vid fastställandet av en eventuell sanktionsavgift bör Finansinspektionen även ta hänsyn till de omständigheter som banken har redogjort för ovan.

4.2 Överträdelserna kräver ingripande

4.2.1 Tillämpliga bestämmelser

Finansinspektionen ska som huvudregel ingripa om ett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt LBF eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bolagsordning, stadgar eller reglemente, eller interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar institutets verksamhet. Finansinspektionen får dock avstå från att ingripa om överträdelserna är ringa eller ursäktliga, om kreditinstitutet gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot institutet och dessa åtgärder bedöms tillräckliga (15 kap. 1 § och 1 b § andra stycket LBF).

4.2.2 Finansinspektionens bedömning

Som framgår av avsnitt 2.2 har Finansinspektionen bedömt att Ikano, genom att verka inom banksektorn och erbjuda produkter som är exponerade mot juridiska personer, är skyldig att vidta kraftfulla åtgärder för att kunna hantera riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i verksamheten. Finansinspektionen har i sin granskning funnit att Ikanos allmänna riskbedömning har haft flera inte obetydliga brister, se avsnitten 3.1.2–3.1.5. Banken har inte heller vidtagit de skärpta åtgärder som krävs för att få tillräcklig kännedom om kunder som har varit förknippade med hög risk för penningtvätt och finansiering av terrorism, se avsnitt 3.2.2.

Att den allmänna riskbedömningen är utformad på det sätt som regelverket kräver och att nödvändiga kundkännedomsåtgärder vidtas – särskilt när det gäller högrisk kunder – är grundläggande för att verksamhetsutövaren på ett effektivt sätt ska kunna motverka risken för att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Bestämmelserna om allmän riskbedömning och kundkännedom är därför centrala i penningtvättslagen. Överträdelserna kan därmed inte anses som ringa. Det har inte heller framkommit några omständigheter som gör dem ursäktliga.

Mot bakgrund av detta saknas det skäl att avstå från ett ingripande. Vad Ikano anför om de åtgärder som banken har vidtagit är inte heller – mot bakgrund av överträdelsernas karaktär – skäl för att avstå från ett ingripande (jfr prop. 2006/07:115 s. 500). Finansinspektionen ska därför ingripa mot Ikano.

4.3 Val av ingripande

4.3.1. Tillämpliga bestämmelser

Finansinspektionen kan bland annat ingripa genom att förelägga ett kreditinstitut att vidta rättelse eller ge det en anmärkning (15 kap. 1 § andra stycket LBF). Om överträdelsen är allvarlig ska inspektionen återkalla kreditinstitutets tillstånd, eller, om det är tillräckligt, meddela institutet en varning (tredje stycket samma paragraf). Finansinspektionen får förena en anmärkning eller varning med en sanktionsavgift (15 kap. 7 § LBF).

När Finansinspektionen väljer sanktion ska inspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens art, överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som har uppstått och graden av ansvar (15 kap. 1 b § första stycket LBF). Finansinspektionen ska därutöver, i försvårande riktning, beakta om kreditinstitutet tidigare har begått någon överträdelse (15 kap. 1 c § första stycket LBF).

I förmildrande riktning ska det beaktas om kreditinstitutet i väsentlig mån genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och om institutet snabbt har upphört med överträdelsen sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen (15 kap. 1 c § andra stycket LBF). För att inspektionen ska beakta detta som en förmildrande omständighet krävs att båda rekvisiten är uppfyllda (jfr prop. 2014/15:57 s. 69).

4.3.2. Finansinspektionens bedömning

När det gäller överträdelsernas art kan Finansinspektionen konstatera att Ikano har överträtt centrala bestämmelser i penningtvättslagen under en inte kortvarig tid. Det är grundläggande att en verksamhetsutövers allmänna riskbedömning är utformad på det sätt som regelverket kräver och att nödvändiga kundkännedomsåtgärder vidtas – särskilt när det rör sig om högrisk kunder – för att verksamhetsutövaren ska kunna motverka risken för att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism på ett effektivt sätt. Det finns därför normalt sett skäl att se strängt på överträdelser av detta slag, även om en bedömning måste göras i varje enskilt fall. Enligt Finansinspektionen finns det anledning att se mer allvarligt på att det finns sådana brister i en bank som förutsätts vidta mer kraftfulla åtgärder för att motverka risken i en sådan verksamhet.

I detta fall har överträdelserna, såvitt Finansinspektionen känner till, inte lett till några skador eller konkreta effekter på det finansiella systemet. De har däremot inneburit en ökad risk för att Icano och det finansiella systemet hade kunnat utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism och, i förlängningen, att förtroendet för att det finansiella systemet hade kunnat skadas. Det gäller särskilt med hänsyn till att banker, som nämns i avsnitt 2.2, står för den grundläggande finansiella infrastrukturen och att i princip alla pengar som tvättas någon gång behöver passera banksystemet.

Finansinspektionen har inte tidigare ingripit mot Icano. Det finns alltså inte någon tidigare överträdelse som ska beaktas i försvårande riktning, enligt 15 kap. 1 c § första stycket LBF.

Enligt Finansinspektionens uppfattning har Icanos samarbete inte varit mer aktivt än vad som kan förväntas av ett företag under tillsyn. Vad Icano anför om sitt samarbete med Finansinspektionen och sina rättelser, bör därför inte påverka valet av ingripande (prop. 2013/14:228 s. 241).

När det gäller graden av ansvar har det inte framkommit något som talar i vare sig försvårande eller förmildrande riktning.

Vid en sammantagen bedömning av omständigheterna i ärendet, anser Finansinspektionen att överträdelserna inte är att bedöma som allvarliga i den mening som avses i 15 kap. 1 § tredje stycket LBF. Det är därmed inte aktuellt att återkalla Icanos tillstånd eller att meddela banken en varning. Finansinspektionen ger därför Icano en anmärkning, som ska förenas med en sanktionsavgift för att vara tillräckligt ingripande.

4.4 Sanktionsavgiftens storlek

4.4.1. Tillämpliga bestämmelser

Finansinspektionen får, enligt 15 kap. 7 § LBF, förena en anmärkning med en sanktionsavgift. Sanktionsavgiften ska, enligt 15 kap. 8 § samma lag, fastställas till lägst 5 000 kronor och högst till det högsta av

1. tio procent av ett kreditinstituts omsättning eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå närmast föregående räkenskapsår,
2. två gånger den vinst som kreditinstitutet har gjort till följd av regelöverträdelserna om beloppet går att fastställa, eller
3. ett belopp motsvarande fem miljoner euro.

Avgiften får inte vara så stor att institutet därefter inte uppfyller kraven enligt 6 kap. 1 § LBF, det vill säga soliditets- och likviditetskraven.

När sanktionsavgiften fastställs ska, enligt 15 kap. 9 § LBF, särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 1 b och 1 c §§ samt till kreditinstitutets finansiella ställning och, om den går att fastställa, till den vinst som institutet har gjort till följd av regelöverträdelsen.

4.4.2 Finansinspektionens bedömning

Det har inte gått att fastställa om Ikano har gjort någon vinst – och i så fall vilken – till följd av regelöverträdelsena. Finansinspektionen måste därför fastställa det högsta belopp som sanktionsavgiften får uppgå till (taket för sanktionsavgiften) utifrån kreditinstitutets, eller koncernens, omsättning eller till ett belopp som motsvarar fem miljoner euro.

Taket för sanktionsavgiften ska alltid bestämmas med utgångspunkt i koncernens omsättning om den juridiska person som sanktionen riktas mot ingår i en koncern. Posterna för beräkningen av omsättningen på koncernnivå hämtas ur koncernredovisningen för det yttersta moderföretaget, även om det är en annan typ av företag än det som är föremål för sanktionen. Med ”motsvarande omsättning” avses däremot det som är omsättningen enligt de redovisningsregler som gäller för den juridiska personen som sanktionen riktas mot (prop. 2016/17:162 s. 598–603 och 764 f. samt Kammarrätten i Stockholms dom den 30 november 2022 i mål nr 207-22).

Om sanktionen riktar sig mot en bank – som i detta fall – är det alltså de poster som motsvarar omsättningen enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) som ska räknas med i omsättningen på koncernnivå. Om bankverksamheten skulle vara uppdelad i flera olika företag, innebär det att det blir omsättningen som är hänförlig till bankverksamheten i samtliga företag i koncernen som ligger till grund för sanktionsavgiftens tak. De poster som ska ingå är ränteintäkter, leasingintäkter, mottagna utdelningar, provisionsintäkter, övriga rörelseintäkter och nettoresultatet av finansiella transaktioner, om det är positivt (prop. 2016/17:162 s. 601 och 764 f., jfr även 1 kap. 4 a § ÅRKL).

Som Ikano har påpekat är det bara Ikano som driver bankverksamhet i koncernen. Det finns inte någon omsättning som hänför sig till något annat företag inom koncernen som redovisas på motsvarande sätt som omsättningen i banken. I detta fall motsvarar omsättningen på koncernnivå alltså bankens omsättning.

Under räkenskapsåret 2025 hade Ikano en omsättning på cirka 7 220 miljoner kronor. Tio procent av den omsättningen är 722 miljoner kronor och eftersom det beloppet är högre än ett belopp som motsvarar fem miljoner euro, utgör det taket för sanktionsavgiften.

Sanktionsavgiftens storlek ska ses som en gradering av överträdelsena. Finansinspektionen redogör för sin bedömning av överträdelsena i avsnitt 4.3.2. De

omständigheter som inspektionen tar upp där och beaktar vid valet av sanktion är sådana som också ska beaktas när sanktionsavgiftens storlek bestäms. Som Finansinspektionen har konstaterat rör det sig om överträdelser av centrala bestämmelser i penningtvättslagen, som har pågått under en inte kortvarig tid. Överträdelserna har inneburit en ökad risk för att banken och det finansiella systemet hade kunnat utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism, även om några konkreta skador eller effekter på det finansiella systemet inte har kunnat konstateras.

Den omständigheten att handläggningen av ärendet har dragit ut på tiden, utan att det har berott på Ikano, bör också beaktas och medföra att sanktionsavgiften sätts ned något.

Mot denna bakgrund och med beaktande av Ikanos finansiella ställning, anser Finansinspektionen – vid en samlad bedömning – att överträdelserna svarar mot en sanktionsavgift på 140 miljoner kronor.

Finansinspektionen bedömer att sanktionsavgiften är väl avvägd och proportionerlig. Sanktionsavgiften är inte heller så stor att Ikano på grund av den inte uppfyller soliditets- och likviditetskraven enligt 6 kap. 1 § LBF.

Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av Finansinspektionen när beslutet har vunnit laga kraft.

FINANSINSPEKTIONEN

Beatrice Ask
Styrelseordförande

Helen Knekta
Senior jurist

Beslut i detta ärende har fattats av Finansinspektionens styrelse (Beatrice Ask, ordförande, Martin Flodén, Helena Lindberg, Stefan Lundgren, Roine Vestman, Caroline Reuterskiöld Wall, och Johan Almenberg, generaldirektör) efter föredragning av den seniora juristen Helen Knekta. I den slutliga handläggningen av ärendet har även den seniora rådgivaren Sophie Degenne, områdeschefen Malin Alpen och avdelningschefen Halszka Onoszko deltagit.

Bilaga – Hur man överklagar

Kopia: Ikano Bank AB:s verkställande direktör

FI dnr 23-13251

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Finansinspektionens beslut om anmärkning och sanktionsavgift

Handling:

Beslut om anmärkning och sanktionsavgift för Ikano Bank AB meddelat den 17 juni 2026.

Jag har i dag, i egenskap av behörig firmatecknare eller ombud, tagit emot handlingen.

.....
Datum

.....
Namnteckning

.....
Namnförtydligande

.....
Eventuellt ny adress

.....

.....

.....

Genom att skriva under delgivningskvittot bekräftar du bara att du har tagit emot handlingen. Det är inte ett bevis på att du godkänner innehållet i den.

Det är viktigt att du skickar tillbaka kvittot till Finansinspektionen så fort som möjligt. Om du inte gör det kan vi delge dig på annat sätt, till exempel genom en stämmingsman.

Glöm inte att ange vilket datum du tog emot handlingen.

Hur man överklagar

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm, eller till finansinspektionen@fi.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets nummer
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Finansinspektionen inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Finansinspektionen att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.